

Turku VI
Linnankatu 1 2010
Kaupunkiarkeologiset tutkimukset 2010

Mika Ainasoja
Kaivausraportti 2010
Turun museokeskus

Arkisto- ja rekisteritiedot

Tutkimuskohde: Linnankatu 1, hulevesiviemäri

Kaupunginosa: VI

Tutkimuksen laatu: Kaupunkiarkeologinen pelastuskaivaus

Kohteen ajoitus: 1500 - 1800-luku

Koordinaatit Turun kaupungin järjestelmässä: $x_{\text{ETRS-GK23}} = 6\,704\,630,25 - 6\,704\,640,70$

$y_{\text{ETRS-GK23}} = 23\,460\,030,25 - 23\,460\,022,00$

Maanomistaja: Turun kaupunki

Tutkimuslaitos: Turun museokeskus

Kaivauksenjohtaja: Aki Pihlman

Tutkijat: Mika Ainasoja

Konservaattori: Riikka Saarinen

Tutkimusapulaiset: Harri Jokinen, Päivi Repo

Konservointiapulainen: Heidi Karjalainen

Tietokannan rakentaminen ja ylläpito: Tapani Tuovinen

Kenttätyöaika: 28.10. – 4.11.2010

Tutkitun alueen pinta-ala: 15,5 m²

Tutkimuksen rahoittaja: Åbo Akademi -säätiö

Esinelöydöt: TMM 22733

Löytöjen säilytyspaikka: Turun museokeskus, maalöytövarasto

Digitaaliset valokuvat: DT2010:28

Kaivausraportin säilytyspaikka: Turun maakuntamuseo

Kaivausraportin kopio: Museovirasto, rakennushistorian osasto

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Kaivaustekniikka
3. Dokumentointi
4. Tulokset

Liitteet

1. Löytöluettelo
2. Valokuvaluettelo
3. Yksikköluettelo
4. Kartat

Hulevesiviemärikaivannon kaupunkiarkeologiset tutkimukset, Linnankatu 1, Turku

1. Johdanto

Osoitteessa Linnankatu 1 suoritettiin 28.10.–4.11.2010 kaivaukset Linnakadulla kadun poikki Linnankatu 1:n porttikäytävän kohdalla. Linnankatu 1:en vedettiin tällöin hulevesiviemäri. Kaivauksia oli suorittamassa kolmen hengen työryhmä tutkijana FM Mika Ainasoja ja tutkimusapulaisina Harri Jokinen ja Huk Päivi Repo. Kaivausten alustavaksi kestoksi oli arvioitu 2 viikkoa mutta kaivannon linjausten uusimisten takia kaivanto lyheni ja täten kaivaukset saatiin päätökseensä nopeammassa aikataulussa.

2. Kaivaustekniikka

Kaivanto oli 1 – 1,5 m leveä, syvyys oli enimmillään 2 m ja pituus 13,5 m. Kaivannon kaakkoispäähän asennettiin uusi kaivo hulevesiviemärin runkolinjaan. Tästä tehtiin haara Linnankatu 1:n kiinteistöön. Asennettu kaivo sijaitsee vuonna 2009 paljastetun kellarin R114C sisällä. Kellarin seinämään R043 puhkaistiin putkea varten reikä. Putki ohjattiin muurin päällä kulkevien kaapeliputkien ali. Kaapeliniipun luoteispuolella oli vanha viemäriinjauus, jonka takia kaikki kulttuurikerrokset kadun keskivaiheilla ovat ilmeisesti tuhoutuneet, tosin kaivanto ei ulottunut selvästi kaivamattomaan maahan, joten säilymättömyyttä ei näiltä osin pystytty toteamaan. Ehjät kulttuurikerrokset alkoivat vasta seuraavan kaapeliniipun alta, mistä ne ulottuivat koko luoteisosan pituudelta. Kaivaustöissä oli apuna myös kaivinkone, jolla pinta- ja täyttömaiden poisto suoritettiin. Varsinaisessa arkeologisessa kaivuussa käytettiin lapiota ja lastaa. Maa-ainesta ei seulottu vaan löydöt otettiin talteen kaivettaessa. Mittaukset tehtiin vaaituskojeella ja kela- ja taittomitoilla. Kaivauspaikka asetoitiin viereisten rakennusten kulmien suhteessa.

3. Dokumentointi

Dokumentointi tehtiin piirtämällä ja valokuvaamalla. Piirtäminen suoritettiin valokuvien perusteella ja vaaitus tapahtui rakenteitten ja maayksiköitten kaavakuviin. Puhtaaksi piirtämisvaiheessa valokuvia muokattiin siten, että ne paremmin vastasivat todellisuutta esimerkiksi vääristymiä poistamalla. Seinämien puhtaaksi piirtäminen digitaalisista valokuvista oli osittain hankalaa, koska kaivannon kapeuden takia ei ollut mahdollista ottaa kuvaa tarpeeksi kaukaa kohtisuoran näkymän aikaansaamiseksi. Tämän vuoksi toisen reunan vääristymä on ollut suurempi, mikä on aiheuttanut hienoista vääristymää myös kerrosten rajapintojen varsinaisten korkeuksien hahmottamisessa. Tämän vuoksi on aiheellista määrittää korkeuksien virhemarginaaliksi n. 5 cm. Suhteessa toisiinsa korkeuksissa ei liene suurempaa virhettä mutta kokonaisuutena korkeuksissa saattaa olla tuon verran epätasmuallisuutta. Lisäksi muutaman senttimetrin ero syntyi myös eräästä mittavirheestä, jota ei valitettavasti käynyt täysin poistaminen.

4. Tulokset

Kaivauksissa hahmottui selkeästi useiden tosin huonosti säilyneiden kiveysten tasoja: R003, R010, R022, R028, R030, R040. Ne, niiden istutushiekat ja niiden alaiset tasoitesavikerrokset seurasivat toisiaan koko säilyneiden kulttuurikerrosten paksuudelta heti Turun palon jälkeisten purkukerrosten alta. Savikerrosten luoteispuolella jalkakäytävän alapuolella oli ojaleikkaus, leikkaus oli vuorattu puulla: kyseessä lienee avoviemäri. Tämä kaikki viittaa siihen, että kyseessä on katulinjauus eikä esimerkiksi pihamaa. Rakennukset alkavat nimittäin heti porttikäytävän kohdalta, eli nykyinen tonttiraja noudattaa Turun vanhaa asemakaavajärjestystä ainakin tällä kohdalla. Löytöaineisto oli erittäin vähäistä, joten ajoitusten tekeminen on täten vaikeaa. Mutta koska kiveykset alkoivat heti luontaisen savikerrostuman päältä, on otaksuttavaa, että tämä katulinjauus olisi ollut käytössä jo varhain, ainakin 1500-luvulla.